

РЕШЕНИЕ

№ 780

гр. София, 31.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
Кристина Филипова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20221000500063 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение от 02.03.2021г., постановено по гр.д.№ 5052/2019г., по описа на СГС, ГО, 6 състав е осъдил на основание чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ Прокуратурата на Република България да заплати в полза на В. К. В. сумата от 10 000 лв. /десет хиляди лв./, представляваща обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди, вследствие на незаконно повдигнато и поддържано обвинение по ДП № 5228/2007г. по описа на 03 РУ-СДВР, пр.пр. № 13251/2007 г. по описа на СРП, по н.о.х.д.№ 3247/2011 г. по описа на СРС, НО, 108 състав, по в.н.о.х.д. № 2956/2013г. □ по описа на СГС, НО, трети въззивен състав, по к.н.д. № 119/2014г. по описа на ВКС,НО, трети състав, в извършване на престъпление по чл.201 ал.1 пр.2 вр.чл.26 ал.1 НК, за което е признат за невиновен с влязла в сила на 10.04.2014г. Присъда постановена на 10.10.2013г., по в.н.о.х.д № 2956/2013 г. по описа на СГС, НО, втори въззивен състав, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 12.04.2016г. до окончателното изплащане на сумата, а на осн.чл.78 ал.1 ГПК сумата от 383,21 лв. /триста осемдесет и три и 0,21 лв./ направени разноски.

Със същото решение е отхвърлен изцяло предявеният иск за имуществени вреди в размер на 10 000 /десет хиляди/ лв. пропуснати ползи – поради невъзможност да започне работа, както и претърпени загуби в размер на сумата от 5500 /пет хиляди и петстотин/ лева направени разноски за един адвокат в различните инстанции, като неоснователен.

С Решение № 265307 от 09.08.2021г., постановено по гр.д. № 5052/2019г. по описа на СГС, ГО, 6 състав е допусната поправка на очевидна фактическа грешка в Решение № 261387 от 02.03.2021г, като в диспозитива на решението, след думите до окончателното изплащане на сумата, **ДА СЕ ЧЕТЕ: ОТХВЪРЛЯ** като неоснователен предявеният иск за неимуществени вреди за разликата над 10 000 лв. до пълния претендиран размер от 50 000 лв. С определение от 08.03.2022г. без разглеждане е оставена молба на ищеца /обективизирана в края на жалбата/ за изменение на решението в частта за разноските.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението са депозирани две въззивни жалби и от двете страни по делото.

В срока по чл.247 ГПК срещу решението за поправка на ЯФГ е депозирана въззивна жалба от ищеца.

Жалбоподателят-ищец В. К. В. оспорва решението в неговата отхвърлителна част, както следва: за разликата над присъдената сума от 10 000 лв. до пълния претендиран размер от 50 000 лв. неимуществени вреди, както и досежно предявеният иск за имуществени вреди в размер на 10000 /десет хиляди/ лв. пропуснати ползи – поради невъзможност да започне работа, както и за сумата от 5500 /пет хиляди и петстотин/ лева направени разноски за един адвокат. Посочва, че определеният размер на обезщетението за претърпените неимуществени вреди от 10 000 лева е многократно занижен, тъй като наказателното производство срещу него е започнало на 25.10.2007г. Съгласно трайната практика на съдилищата, наказателното производство се счита за започнало от момента на образуването му с надлежен акт, а в случая това е постановление на СРП. Без значение е кога лицето е било привлечено като обвиняем и кога е внесен обвинителен акт за разглеждане в съда. Ето защо счита, че определеният от СГС срок от 4 години 2 месеца и 2 дни е занижен и следва към него да се прибавят още 2 години 3 месеца и 14 дни от датата на образуване на наказателното производство до първото привличане на ищеца в качеството му на обвиняем. Не е отчетено и обстоятелството, че същият дълго време е бил обявен за общодържавно издирване.

Отделно от горното съдът не е отчел, че спрямо него е повдигнато обвинение за това, че за периода от 20.03.2006г. до 31.10.2006г. в гр.София, в условията на продължавано престъпление, в качеството си на длъжностно лице - управител на склад, е присвоил чужди пари - парична сума в размер на 5089,64 лв. - престъпление по чл.201 ал.1 вр.чл.26 ал.1 НК, като първоначално е бил обвинен, че е присвоил чужди вещи, поверени му да ги пази, като се касае за общо 59 /петдесет и девет/ отделни деяния. На второ място първоинстанционният съд е приел, че не е доказан предявеният иск за заплащане на обезщетение от 10 000 лева пропуснати ползи, поради невъзможност да започне работа предвид висящо наказателно производство. Счита, че това не отговаря на събраните и приети доказателства, доколкото от разпитаните свидетели и от заключението на СПЕ се установява, че след привличането му качеството на обвиняем, В.В. е бил принуден да се прехвърли на по-ниско платена работа и е бил възпрепятстван да започне работа като охранител със собствено оръжие на по-висока заплата. Трето съдът е приел, че не е доказан предявеният иск за заплащане на обезщетение в размер на 5500 лева направени разноски за един адвокат за различните инстанции, тъй

като представената разписка за изплатени от ищеца суми в посочения размер, удостоверява извършване на разходи пет години след приключване на наказателното производство към момента на подаване на исковата молба - 10.04.2019г. Твърди, че в наказателното производство не е задължително да се представят договори за правна помощ, а представителната власт на адвоката е въз основа на пълномощно, с което се удостоверява представителната власт за кои инстанции важи. Намира, че е без значение кога и как са били изплатени претендираните суми. Съгласно тълкувателното решение на ВКС относно доказването на направените разноски и трайната съдебна практика, това може да стане и с разписка за изплатена сума, в която да бъде посочен целият размер на заплатените хонорари от страната. Ищецът е поискал и е получил документ за общия размер на изплатените от него на части суми. На четвърто място твърди, че съдът е осъдил Прокуратурата на РБ да заплати разноски по делото в размер на само 383,21 лева по предявените икове. В тази част решението се явява незаконосъобразно и неправилно, тъй като минималното адвокатско възнаграждение за присъденото от съда обезщетение в размер на 10000 /десет хиляди/ лева е 830 /осемстотин и тридесет/ лева. СГС въобще не се е произнесъл по предявения списък на разноските, където са разделени отделните суми, като по делото е видно, че е платена и държавна такса за завеждане на делото, чийто размер не е присъден. На последно място по отношение на претенциите за законна лихва, считано от 12.04.2016г. до окончателното изплащане на сумата, намира решението за неправилно, тъй като датата на подаване на ИМ е 10.04.2019г. и следва датата за законна лихва да тече от 10.04.2016г. до окончателното изплащане на сумата. Претендира разноски.

Депозира и жалба срещу решението за поправка на ЯФГ в диспозитива на решението, като посочва, че с Определение №1903 от 20.07.2021г. по в.гр.д. №1992/2021г. по описа на САС, ГО, 7 състав, делото е върнато на първоинстанционния съд с изрични указания за произнасяне по реда на чл. 250 ГПК. Въпреки тези задължителни указания, председателят на състава се е произнесъл по реда на чл.247 ГПК. Също така първоинстанционният съд не се е произнесъл и по направените по делото разноски от страна на ищеца за държавни такси, както и за размера на адвокатския хонорар пред първата инстанция, съгласно уважения иск.

Жалбоподателят-ответник Прокуратурата на Република България, оспорва решението в неговата осъдителна част и моли съда да го отмени и отхвърли исковите изцяло респ. да намали техния размер. Посочва, че в мотивите си съдът е посочил всички обстоятелства, които обуславят неимуществените вреди, но не е обсъдил коя вреда се явява в причинна връзка с дейността на органи на ПРБ, не е посочил значението им за техния размер и не е дал отговор защо именно тази сума -10 000 лева, е приета за справедлива обезвреда. Съдът не е обсъдил отделните критерии и тяхното значение спрямо присъдения размер на обезщетение. При постановяване на своето решение съдът не е съобразил в достатъчна степен, че наказателното производство е приключило в разумен срок, преминало е през всички съдебни инстанции, не е съобразена взетата мярка за неотклонение, както и заключението на СМЕ, от която е видно, че не са налице трайни вреди върху психично здраве на ищеца, като липсват доказателства и за трайни вреди върху физическото му

здраве. Делото не е било медийно разгласено, липсват доказателства същото да се е отразило върху професионалното развитие на ищеца.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл.2 ал.1 т.3 ЗОДВПГ и чл.84 ал.3 ЗЗД.

Ищецът **В. К. В. твърди, че** през 2007г. по жалба на Р. Р. К.- М., в качеството ѝ на управител и собственик на ЕТ „К.-Р. М.“, е било образувано наказателно производство срещу него -ДП № 5229/2007г. по описа на 03 РУ-СДВР, пр.пр. № 13251/2007 г. по описа на СРП, за което разбрал едва през месец януари 2010г. при задържането му в КАТ-СДВР и впоследствие бил отведен в 03 РУ-СДВР, където бил привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл.201 ал.1 вр.чл.26 ал.1 НК, като първоначално бил обвинен, че присвоил чужди вещи, поверени му да ги пази. Твърди, че на 06.01.2011г. бил привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл.201, пр.2, вр. чл.26, ал.1 НК, за това че присвоил чужди пари, поверени му да ги пази, за което престъпление се предвижда наказание лишаване от свобода до 8 години, като съдът може да постанови конфискация до една втора от имуществото на виновния и да го лиши от права по чл.37, ал.1, т.т.6 и 7 НК. След приключване на досъдебното производство било образувано Н.О.Х.Д. № 3247/2011 г. въз основа на внесен обвинителен акт, по което дело били проведени няколко заседания и с Присъда на СРС бил признат за виновен по така повдигнатото му обвинение с налагане на наказание лишаване от свобода за срок от 1 г., чието изпълнение е отложено за срок от 3 г. По подадена от ищеца жалба, било образувано в.н.о.х.д. № 2956/2013 г., като с Присъда от 10.10.2013г. съставът на СГС отменил първоинстанционната присъда и го оправдал по повдигнатото му обвинение. Прокуратурата протестира присъдата и било образувано к.н.д. № 119/2014 г. на ВКС, по което с решение от 10.04.2014г. е оставена в сила постановената от СГС присъда т.е. оправдан е окончателно с влязла в сила на 10.04.2014г. присъда. Вследствие на воденото наказателно производство, получил психически и нервен срив, появили се сериозни здравословни проблеми. Твърди, че страда от постоянно безсъние, често повтарящи се депресии и постоянно безпокойство. През периода на наказателното производство не можел да работи нормално и бил лишен от възможността да се издържа, бил принуден да взема парични заеми, изпитвал чувството, че целият му живот е дамгосан. Претендира обезщетение от 50 000 лв., за претърпените неимуществени вреди, както и сумата от 5500 лв.-обезщетение за претърпените имуществени вреди, равняващи се на стойността на заплатеното адвокатско възнаграждение за защита пред различните инстанции, както и сумата от 10 000 лв.-имуществени вреди-пропуснати ползи, поради невъзможност да започне работа, поради висящо наказателно производство за длъжностно престъпление, ведно със законната лихва, считано от 25.10.2007 г. до окончателното изплащане на сумите и разноски.

Ответникът Прокуратурата на Република България оспорва иска, възразявайки за завишаване на размера на претендираното обезщетение за неимуществени вреди съобразно принципа на чл. 52 ЗЗД и за недопустимост на претенцията, поради факта, че вземането е погасено по давност, тъй като оправдателната присъда е влязла в сила на 10.04.2014г. респ. вземането за главница се е погасило с общата петгодишна давност на 10.04.2019г., а исковата молба е подадена на 12.04.2019г. Релевира възражение, че вземането за лихви е погасено с изтичането на 3 годишна давност. Заявява възражение по чл.78, ал.6 ГПК за прекомерност на заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение.

От фактическа страна се установява безпротиворечиво, че на 13.07.2007г. е образувано ДП № 5229/2007г. по описа на 03 РУ-СДВР, пр.пр.№ 13251/2007г. по описа на СРП срещу В. К. В. за извършено престъпление по чл.201 ал.1 вр.чл.26, ал.1 НК. След около

2 години и половина - на 08.02.2010г. В. е привлечен в качеството на обвиняем за извършено престъпление по чл.201, ал.1, вр.чл.26, ал.1 НК /обсебване/ и спрямо него е взета мярка за неотклонение „Подписка“.

На 23.02.2011г. въз основа на внесения в съда обвинителен акт, срещу ищеца, в качеството му на подсъдим, е образувано НОХД № 3247/2011 г. по описа на СРС, НО, 108 състав. По това дело са проведени общо седем открити съдебни заседания съответно на: 25.10.2011г., 21.02.2012г., 10.05.2012г., 28.06.2012 г., 25.10.2012 г., 29.11.2012, 12.03.2013г., като на всичките ищецът се е явявал лично и с адвокат-негов защитник.

С Присъда от 12.03.2013г. ищецът е **признат за виновен** по повдигнатите му обвинения и му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от една година, чието изпълнение е отложено за срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила.

Срещу така постановената присъда е подадена жалба и образувано ВНОХД № 2956/2013 г. по описа на СГС, НО, II въззивен състав, приключило с Присъда на 10.10.2013г., с която е отменена присъдата на СРС, а ищецът е оправдан по повдигнатите му обвинения. Така постановената оправдателна присъда е протестирана, въз основа на който протест е образувано к.н.д. № 119/2014г. по описа на ВКС, НО, трето отделение, по което на 13.02.2014 г. е проведено заседание, на което ищецът е присъствал лично, а на 10.04.2014г. е постановено Решение № 70, с което е оставена в сила оправдателната присъда.

Наказателното производство е продължило считано от 08.02.2010г. до 10.04.2014г. или четири години и два месеца. Спорен е въпросът следва ли към този период да се прибави времето от образуване на производството до повдигане на обвинението. Според настоящия състав на САС отговорът е положителен т.е. следва да се зачете периода от 13.07.2007г. до 10.04.2014г.

На 01.11.2004г. между ищеца и свидетелката К.-М., действаща като ЕТ, бил сключен трудов договор, с който подсъдимият постъпил на работа при нея, първоначално като снабдител, а по-късно започнал да работи като управител на склада и притежавал качеството на “длъжностно лице” по смисъла на чл.93, ал.1 б”б” НК. Предметът на дейност на ЕТ бил търговия с хранителни стоки като доставял стока основно на други търговци, стопанисващи магазини и павилиони. Съгласно длъжностната характеристика на управител на склад подсъдимият следвало да ръководи, организира и контролира дейността на склада, да оформя документацията по доставката на стоката по павилиони и магазини , да отчита финансово купувачите на стоката от склада и да отговаря за своевременното им плащане. Бил запознат с длъжностната си характеристика като в задълженията му се включвало приемане на стоки от доставчици, продажбата на стоките в склада, получаване на сумите от продажбата, съхранението им и отчитането им при търговеца. Съобразно създалата се практика на дружеството в склада подсъдимият приемал стоката от доставчици, получавал за това стокова разписка и други документи - фактури и др. След това представял стоквата разписка на св. Г., която работела при ЕТ като технически секретар и тя въвеждала стоката по разписката като наличност в компютърна програма. След като стоката била продадена на други търговци и при получено плащане за нея, подсъдимият вписвал върху екземпляра от стоквата разписка в горния ѝ десен ъгъл, който оставал за него, че стоката е платена с отбелязване „платено“. Стоковите разписки за доставените на клиенти стоки през деня подсъдимият предавал вечерта и ѝ отчитал получените пари, а тя ги предавала на шефката. Имало случаи, при които плащането на стоката от страна на купувача ставало на следващ ден или през следващ месец и тогава, върху стоквата разписка подсъдимият не отбелязвал,

че е платено.

К.-М. забелязала, че сумите по някои стокови разписки остават продължително време неплатени от клиентите. Подсъдимият ѝ казал, че всеки ден е говорил със съконтрагентите-купувачи, на които била доставена стоката, но те казвали, че нямат пари и не могат да платят. В тази връзка през месец ноември 2006 г. М. и нейният съпруг, който също се занимавал с дейността на ЕТ, извършили няколко ревизии в склада в присъствието на подсъдимия. При извършването ѝ засекли наличността по документи за получени стоки, за извършените продажби, като извършили приспадане на бракуваните стоки, както и на търговските отстъпки, които правели на някои клиенти. **Установили липса на стоки на стойност над 5000 лв. Трудовото правоотношение било прекратено, а ищецът е издал запис на заповед в полза на ЕТ за сумата от 5089 лв. т.е. налице са чисто трудово-правни отношения, сочещи отчетническа отговорност на МОЛ, която може и следва да се реализира по реда на КТ. Вместо това е образувано наказателно производство, което очевидно има различни цели.**

Пред съдебния състав на СРС, НО, подсъдимият е оспорил обвинението с възражението, че по приложените към делото 63 бр. стокови разписки плащания на него от клиентите не са били извършени, поради което сумите по тях останали неплатени и подлежали на събиране. Обясненията на подсъдимия СГС е съпоставил със съдържанието на приложените към делото оригинали на 63 бр. стокови разписки, на които липсва отбелязване „платено“, каквато е била обичайната практика в склада при извършено плащане. Затова, тези обяснения СГС е намерил за логични, с оглед показанията на разпитани по делото свидетели, че в много от случаите плащанията на получените стоки са извършвани на последващ етап. При това положение, напълно логичен и основаващ се на фактите е изводът на въззивния съд, че не може да се изключи възможността, част от останалите като дължими суми при извършените сделки по приобщените към делото 63 бр. стокови разписки, действително са били платени, но не лично на подсъдимия, каквито доказателства в обратна насока не са събрани. В заключение въззивната инстанция е констатирала, че направените от СРС фактически изводи се основават на предположения, а не на безспорно установени факти, в резултат на което е стигнал и до грешни крайни изводи от правна страна. Затова ВКС е посочил, че не може да се сподели довода в протеста, че след като подсъдимият е издал в полза на ЕТ запис на заповед за сумата от 5 089, 84 лева с падеж - 15.01.2007 г., фактически е направил признание за извършеното от него присвояване на парични суми от търговеца. Това обстоятелство въззивния съд е обсъдил и е дал правдив отговор, че то не потвърждава основния факт на доказване, първо, защото от самия запис на заповед, не става ясно основанието за неговото издаване и второ, защото според обясненията на подсъдимия, записът бил издаден, за да намерят оправдание пред доставчиците си за причините, поради които не са платени задълженията на ЕТ.

За престъплението, за което е бил обвинен, се предвижда наказание „Лишаване от свобода“ до 8 години, като съдът може да постанови конфискация до една втора от имуществото на виновния и да го лиши от права по чл.37, ал.1, т.т.6 и 7 НК. /т.е. тежко

умишлено по смисъла на чл.97 т.3 НК/, като е бил обявен първоначално за общонационално издирване.

Досежно неимуществени вреди по делото са ангажирани гласни доказателствени средства, а именно - разпит в о.с.з. на 11.03.2021г. на св. Р. /майка на ищеца/ и К. /негов приятел/, чийто показания съдът кредитира напълно като логично обосновани и вътрешно непротиворечиви.

Майката на ищеца св.Р., посочва, че към момента на образуване на наказателното производство синът ѝ бил на 35 години и в много добро здравословно състояние. Той живеел с родителите си към този момент, тъй като е несемеен. Впоследствие и след образуване на производството, не искал да общува с никой, не излизал от дома си, скарал се с приятелката си и двамата се разделили. Много отслабнал с около 10-12 кг. Преди това работел като охранител, но след образуване на наказателното производство нямал право да носи оръжие, поради което трябвало да премине към друга, по-ниско платена работа.

В показанията си св.К. заявява, че разбрал за воденото срещу ищеца наказателно производство, но не знаел как точно се чувствал той, защото странял от него и общите им приятели, станал странен, спрял да се събира на почерпка с приятели след футболни мачове, които традиционно преди това провеждали в събота и неделя и се събирали.

По делото е приета СПЕ от заключението на която се установява, че субективните преживявания на ищеца във връзка с воденото срещу него наказателно производство, биха могли да се квалифицират като продължителна ситуация на стрес, която е разклатила социалното му и личностово функциониране. Към момента на психологическо изследване при ищеца е налице интегриране на събитието в неговия живот, както и позитивно справяне с последиците му. Това се е случило постепенно и поэтапно, естествено в живота му и към настоящият момент той функционира на добро социално и личностово ниво.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така описаната фактическа обстановка съдът намира решението на ОС за правилно по същество по следните съображения:

Първо - с практиката на ВКС, обективизирана в решение № 425/01.12.2015 г. по гр. дело № 3143/2015 г. на IV-то гр. отд. на ВКС, е прието, че и в случаите, когато първоначално досъдебното наказателно производство е образувано срещу неизвестен извършител при достатъчно данни за извършено конкретно престъпно деяние, а едва по-късно ищецът е бил уличен и/или срещу него е било повдигнато обвинение за същото престъпление, той търпи вреди от наказателното преследване и в периода от време преди уличаването му, респ. - повдигането на обвинението срещу него, ако той е бил единственото лице, което е могло да извърши престъпното деяние, за което производството първоначално е образувано срещу неизвестен извършител; **в тези случаи ищецът търпи вредите от наказателното преследване от момента, в който е узнал за образуваното наказателно производство за конкретното престъпно деяние**, което единствено той би могъл да извърши (в подобен смисъл е и трайно установената практика на ВКС - решение № 230/04.12.2017 г. по гр. дело № 4874/2016 г. на IV-то гр. отд. на ВКС, решение № 187/13.06.2012 г. по гр. дело № 1215/2011 г. на III-то гр. отд. на ВКС, решение № 341/05.10.2012 г. по гр. дело № 1310/2011 г. на IV-то гр. отд. на ВКС, решение № 353/06.11.2015 г. по гр. дело № 892/2015 г. на IV-то гр. отд. на ВКС, решение № 397/26.11.2015 г. по гр. дело № 6047/2013 г. на IV-то гр. отд. на ВКС). В случая в исковата

си молба ищецът е изложил именно такива твърдения - че макар и досъдебното производство "формално" да се е водело срещу неизвестен извършител, всички процесуално-следствени действия по него били проведени с оглед липсата на пари в касата на ЕТ, за което той в качеството си на длъжностно лице-МОЛ носи отговорност. /решение № 51 от 11.03.2021 Г. ПО ГР. Д. № 2340/2020 Г., Г. К., IV Г. О. НА ВКС, постановено по реда на чл.290 ГПК/. В случая обвиняемият е бил само един и изначално известен, като няма логично обяснение той да бъде обявен за общонационално издирване в рамките на 2г. и половина вместо да му бъде повдигнато обвинение веднага.

Следователно производството е продължило за времето от 13.07.2007г. до 10.04.2014г. или общо 6 години и 9 месеца, за престъпление, което е тежко умишлено, при мярка за неотклонение- подписка, като е бил задържан в рамките на един ден, както и че от тези действия на прокуратурата на последния са причинени неимуществени вреди - силно изживян стрес и притеснения - обстоятелства, които обуславят кумулативното съществуване на елементите на фактическия състав на нормата на чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ.

Основанието за ангажиране отговорността на държавата чрез органите на прокуратурата по реда на ЗОДОВ е обективен факт и ако спрямо лицето е било повдигнато обвинение за извършване на престъпление по НК, което впоследствие е било прекратено, поради това, че деянието не е извършено от това лице, респ. ако лицето е оправдано, а наложената мярка за неотклонение е отменена поради липса на законно основание - несъставомерност, изразяваща се в липса на авторство, именно тези обстоятелства дават основание обвинението да бъде квалифицирано като незаконно, **независимо от това**, че отделните процесуално-следствени действия са били извършени в съответствие със закона и в рамките на правомощията на разследващия орган. Тези изводи съответствуват напълно и на указанията по приложението на материалния закон, дадени в т. 3 на ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, в което е прието, че държавата се освобождава от отговорност за вреди **само ако единствената причина за увреждането е поведението на гражданите.**/в този смисъл ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 18 ОТ 22.01.2009 Г. ПО ГР. Д. № 3948/2008 Г., Г. К., II Г. О. НА ВКС/

Отговорността по ЗОДОВ на държавата и общините е деликтна и доколкото няма специални правила, размера на обезщетението за причинените неимуществени вреди се определя от общата норма - чл. 52 ЗЗД, която определя справедливостта като единствен критерий. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, ищецът следва да установи по реда на пълното доказване настъпилото влошаване на общия му здравословен статус и психическо състояние, претърпените болки и страдания, както и наличието на причинно-следствената връзка между тях и воденото срещу него наказателно производство, претърпените страдания и интензитета на стреса, опозоряването на името му и репутацията му. Тежестта на престъплението, за което е повдигнато обвинение се преценява именно като обстоятелство, което е от значение за справедливото овъзмездяване на оневинения обвиняем /подсъдим/. Това обстоятелство, обаче, няма и не може да има самостоятелно значение, нито може да бъде определено парично изражение на неимуществените вреди, за които се претендира по чл. 2 ЗОДВПГ, по текстове на НК.

Правно релевантно е как то се е отразило върху обвиняемия /подсъдимия/, което няма как да бъде напълно еднакво за различните лица, а при специфичните за всеки случай факти и обстоятелства.

От събраните доказателствени средства, се констатира, че спрямо ищеца е била взета на 08.02.2010г. мярка за неотклонение „Подписка“, отменена с определение на съда от 12.03.2013г., когато е постановена присъдата от първоинстанционния съд, че предприетото наказателно преследване е за тежко умишлено престъпление, което е продължило повече от 6 години, което се е отразило крайно неблагоприятно върху личността му и неговото емоционално и най-вече психическо състояние - бил притеснен, подтиснат, изплашен, депресиран, имал негативни чувства от факта на обвинението, изолиране от близки и приятели, нервно напрежение, нарушени социални контакти.

От показанията на разпитаните свидетели се установява, че вследствие на воденото срещу него наказателно производство, ищецът се затворил в себе си, не искал да общува с никой, не излизал, скарал се с приятелката си и се разделили, много отслабнал с около 10-12 кг., преминал на по-ниско платена длъжност, тъй като нямал право на оръжие с оглед воденото срещу него наказателно производство, спрял да ходи на събиранията с приятели след футболните мачове през уикендите. Установява се, че през периода на наказателното производство, ищецът бил в продължителна ситуация на стрес, която е разклатила социалното му и личностово функциониране, но към момента е налице интегриране на събитието в неговия живот, както и позитивно справяне с последиците му. Към настоящият момент ищецът функционира на добро социално и личностово ниво. Няма ангажирани писмени доказателства, сочещи наличието на влошено здравословно физическо състояние на ищеца.

Следва да се посочи, че неспазването на разумен срок в наказателно производство с привлечен обвиняем увеличава вредните последици за последния в степен, която е предмет на конкретна преценка. Тази степен не следва да намира изражение чрез увеличение на размера на обезщетението в геометрична прогресия, без да се изследва и отчита в решаващата дейност на съда прякото значение, което продължителността има за конкретно претендираната вреда, с оглед нейното естество. В случая продължителността не се намира в пряка причинно-следствена връзка с вредите, тъй като е около 7 години.

В обобщение - въззивният съд констатира, че е налице съвпадение на крайния резултат от изводите на първата и настоящата инстанции по отношение основателността на иска, а по отношение на размера на обезщетението намира, че същият следва да бъде увеличен до 20 000 лв. т.е. решението следва да бъде частично отменено в неговата отхвърлителна част за разликата над 10 000 лв. до 20 000 лв.

ПО ОТНОШЕНИЕ ИМУЩЕСТВЕНИТЕ ВРЕДИ

Според разпоредбата на чл.4 ЗОДОВ, държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице. В чл.82 ЗЗД имуществените вреди са два вида - претърпени загуби и пропуснати ползи. Според т. 11 на ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС обезщетението за имуществени вреди се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи, от което е видно, че за да се присъди обезщетение за имуществени вреди, следва да се установи причинна връзка между вредата и

незаконното обвинение в извършване на престъпление.

1. претърпяна загуба - платен адв.хонорар в наказателното производство е доказана пълно и главно.

По отношения на претенцията за обезщетение в размер на 5500 лв., представляваща обезщетение за направените от ищеца разноски за един адвокат за различните инстанции и разходите по многократните му явявания в досъдебната фаза и в съдебната фаза на наказателното производство. В тази връзка ищецът е представил и по делото е приета разписка, удостоверяваща извършване на разходи, но тъй като сумата е платена пет години след приключване на наказателното производство, а именно към датата на подаване на ИМ - 10.04.2019 г. СГС е отхвърлил претенцията.

САС намира този извод за неправилен, тъй като е безспорно установено, че ищецът е останал без работа по време на висящото производство респ. не е разполагал със средства, за да плати хонорар на упълномощения от него адвокат по време на наказателното производство. В ДП № 5228/2007 г. по описа на 03 РУ-СДВР, пр.пр. № 13251/2007г. по описа на СРП на л.265 е представено пълномощно от 09.02.2010г., удостоверяващо процесуалните правомощия на адв.Ч. да представлява обвиняемия както по досъдебното производство, така и до неговото приключване пред всички съдебни инстанции, вкл.ВКС. Въпрос на вътрешни уговорки между адвокат и клиент е кога да бъде изплатено договореното възнаграждение, като няма пречка плащането да стане след приключване на наказателното производство т.е. след 10.04.2014г. да е направил разноски за възнаграждение за един адвокат в претендирания размер, поради което искът му се явява основателен и като такъв ще следва да бъде уважен.

2. що се отнася до имуществените вреди под формата на пропуснати ползи - от събраните по делото писмени и гласни доказателства, се установи, че ищецът е останал без работа като управител на склад и не можел да работи като охранител по време на висящото наказателно производство. Тези вреди по правило не са предполагаеми, а следва да бъдат сигурни.

Съгласно РЕШЕНИЕ № 708 от 14.01.2011г. по гр.д. № 1389/2009г., Г. К., IV Г. О. НА ВКС, постановено по реда на чл.290 ГПК: " Нормата на [чл. 100, ал. 4 ЗДСл](#) по категоричен начин установява правото на обезщетение при незаконно отстраняване от работа в хипотезата на [чл.100, ал.2 ЗДСл](#) при условията и по реда на ЗОДОВ. Съгласно нормата на [чл. 100, ал.2 ЗДСл](#) във всички случаи, когато е образувано наказателно производство срещу държавен служител за престъпления, извършени от него в качеството му на длъжностно лице по смисъла на [чл.93, ал.1, б."а" НК](#), органът по назначаването го отстранява временно от работа, съгласно ал. 3 на същия текст. Държавният служител не получава заплата за времето, през което е бил отстранен, а съгласно [чл.100, ал. 4 ЗДСл](#), когато държавният служител, който е бил незаконно отстранен от работа, има право на обезщетение при условията и по реда на ЗОДОВ. Или при незаконно повдигнато и поддържано обвинение **Прокуратурата носи имуществена отговорност за периода на отстраняването на служителя от работа, тъй като органът по назначаването не действа по своя преценка,**

а по силата на закона, следствие действията на органите на досъдебното производство. Този извод, освен от разпоредбата на [чл.100, ал.2 ЗДСл](#), произтича и от разпоредбата на [чл.100, ал. 4 ЗДСл](#), във връзка с [чл. 2 ЗОДОВ](#).

За разлика от това в КТ не е изрично предвидена подобна разпоредба т.е. за оставането си без работа следва да ангажира отговорността на своя бивш работодател, в лицето на ЕТ, а не на Прокуратурата, тъй като липсва пряка причинно-следствена връзка между вреди и обвинение. Отделно от това искът остава недоказан по размер т.е. не е ясно колко е получавал преди обвинението и колко е неговото БТВ на по-ниско платената длъжност, за която свидетелстват показанията. Няма констатация по трудовата му книжка, нито ССЕ в тази насока. Ето защо в тази част решението е правилно и като такова същото следва да бъде потвърдено изцяло.

При направеното възражение за погасяване на вземането за лихви по чл. 111,6. „в“ от ЗЗД, което се погасява с тригодишна давност, то в случая лихвата следва да бъде присъдена начина от 12.04.2016г. като в останалата част претенцията правилно е била отхвърлена като погасена по давност.

ОБЖАЛВАЕМ ИНТЕРЕС от 65 500 лв., уважена част от исковете 25 500 лв.

На основание чл.78 ал.1 ГПК жалбоподателят-ответник дължи в полза на жалбоподателя-ищец направените разноски за явяване пред настоящата инстанция, които са 2500 лв. платен адв.хonorар и 5 лв. д.т. От тях дължими с оглед уважената част от жалбата са само 1000 лв. и 5 лв. д.т.

Следва да бъдат преизчислени разноските, присъдени пред първа инстанция и по-конкретно адв.хonorар, който съгласно списъка по чл.80 ГПК и разписка за платен в брой хonorар възлиза на 3300 лв. плюс 10 лв. д.т.

СГС е приел, че на ищеца следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 2500 лв., доколкото до този размер има надлежни доказателства, удостоверяващи уговарянето и заплащането на конкретен размер. По делото е представен договор за правна помощ, сключен между ищеца и адвокат Ч. на 10.04.2019г./л.6/, удостоверяващ уговарянето на адвокатски хonorар в размер на 2500 лв., като договорът има и характер на разписка, в частта в която удостоверява, че възнаграждението е заплатено в брой. Съдът не е кредитирал разписката на л.196, удостоверяваща заплащане на адв.възнаграждение в размер на 3310 лв., доколкото същата е подписана едностранно само от адв.Ч. и не обективира договор между страните. САС не споделя този извод, тъй като няма пречка хonorарът да бъде увеличен в хода на производството, като първоначално се плати една част, а в края преди последно о.с.з. да се договори друг размер. Налице е свобода на договаряне между клиент и адвокат, а съдът не разполага с правомощие да коригира и изменя техните отношения.

Неоснователно е възражението на ответника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение. На основание чл.2, ал.5 от Наредба № 1/9.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за процесуално представителство,

защита и съдействие по граждански дела възнагражденията се определят съобразно вида и броя на предявените искове, за всеки един от тях поотделно.

С оглед уважената част от исковете от общо платените 3310 лв. следва да се присъдат само 1290 лв. за първа инстанция и 10 лв. д.т. или общо 2000 лв.

Воден от горното и на основание чл. 271 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение от 02.03.2021г., постановено по гр.д.№ 5052/2019г., по описа на СГС, ГО, 6 състав и решение № 265307 от 09.08.2021г., постановено по реда на чл.247 ГПК, неразделна част от първото, и определение от 08.03.2022г. по реда на чл.248 ГПК **В ЧАСТТА**, с която е отхвърлена претенцията за неимуществени вреди за разликата над 10 000 лв. до 20 000 лв., както и за имуществени вреди за сумата от 5500 лв. претърпяна загуба - платен адв.хonorар в наказателното производство и разноските, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България с адрес: гр.София, бул."Витоша" № 2, Съдебна палата, **ДА ЗАПЛАТИ В ПОЛЗА НА** В. К. В. ЕГН ***** с адрес: гр. ***, жк. „***“, бл. ***, вх. 1, ет 5, ап.16, чрез адвокат К.Г. Ч. от САК гр. ***, жк „***“, бл. ***, вх. В, партер, разликата над 10 000 лв. /десет хиляди лева/ до 20 000 лв./двадесет хиляди лева/ или допълнително сумата от 10 000 лв. /десет хиляди лева/, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от незаконно повдигнато и поддържано обвинение по ДП № 5228/2007г. по описа на ОЗ РУ-СДВР, пр.пр. № 13251/2007 г. по описа на СРП, в извършване на престъпление по чл.201 ал.1 пр.2 вр.чл.26 ал.1 НК, за което е признат за невиновен с влязла в сила на 10.04.2014г. присъда по н.о.х.д.№ 3247/2011 г. по описа на СРС, НО, 108 състав, по в.н.о.х.д. № 2956/2013г. □ по описа на СГС, НО, трети въззивен състав, по к.н.д. № 119/2014г. по описа на ВКС,НО, трети състав, както и сумата от 5500 /пет хиляди и петстотин/ лева причинени имуществени вреди под формата на претърпяна загуба - направени разноски за един адвокат в наказателното производство, ведно със законната лихва върху главниците, считано от 12.04.2016г. до окончателното им изплащане, както и сумата от 2000 лв. /две хиляди лева /, направени разноски пред първа инстанция и сумата от 1005 лв./хиляда и пет лева/ направени разноски пред въззивна инстанция.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението с касационна жалба.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____